

Bl. Kl. 11(3), 1985

vogels van de utrecht
landschotse heide
beerse broek

lex peeters

- DODAARS.

De Dodaars is in de Kempen broedvogel op de meeste grotere heidevennen met oevervegetatie.

Tegenwoordig is de Dodaars geen zeldzame verschijning meer op de vennen van Landschotse heide en Neterselse heide. Toch is dat wel ooit anders geweest! In 1958 en '59 bijvoorbeeld, stelde men op het Goorven en de Flaes resp. 3 en 4 paar vast. In 1963 waren dat er c.a. 6, in 1965 reeds c.a. 8.

Van de Landschotse heide weten we dat de soort er in ieder geval in 1964, 1967, 1970 en 1971 broedde. Aantallen zijn niet bekend.

De laatste tijd broeden bij de Broekeling en het Panneven steeds resp. 3-4 en 1 paar, op de Neterselse en Misperleindse heide 20 - 30 paar en op de Landschotse heide 8- 10 paar.

Onderstaand overzicht geeft een idee van de verspreiding.

Ven: Aantal broedparen tussen 1980 en 1985.

Panneven	1
Broekeling	3 - 4
Flaes	5 - 8
Snippenven	1
Kleine Flaes	1
Wurvenbosven	1
Vennetjes ts. Goor & Flaes	4 - 6
Goorven	5 - 9
Hazenkolk	1 - 2
Ven ten zuidwesten van Hazenkolk	1
Keyenhurk	3 - 4
Kromven	2
Withollandven	1
Berkven	1 - 2
Ven bij Visvijvers Landschot	1 - 2

De Dodaars is in het besproken gebied dus ongetwijfeld sterk toegenomen.

In september treffen we vaak grote concentratie's Dodaarsen aan bij Goor & Flaes. Aangezien dat verschijnsel reeds in de zestiger jaren werd vastgesteld: - toen de soort hier nog minder algemeen was als broedvogel - is het aannemelijk dat het hier niet uitsluitend om broedvogels en jongen uit het gebied zelf gaat. Waarschijnlijk bestaat een groot deel van de exemplaren uit doortrekkers, die van elders komen.

Ter illustratie worden hieronder van een aantal jaren de hoogste september-waarnemingen gegeven.

<u>Jaar:</u>	<u>Aantal:</u>	<u>dag:</u>	<u>Jaar:</u>	<u>Aantal:</u>	<u>Dag:</u>
1965	40	19	1981	56	05
1978	45	08	1982	- te weinig bezoeken -	
1979	40	06	1983	22	05
1980	28	05	1984	35	01

In de loop van oktober en november verlaten de laatste exemplaren de vennen. In de winter is de Dodaars er een zeldzame gast. De eerste exemplaren verschijnen weer vanaf begin maart.

Wel een belangrijke overwinteringsplaats voor de Dodaars is de Grote Beerse tussen Casteren en Westelbeers (Biezegooren en Beerse Broek).

De eerste exemplaren arriveren daar begin oktober en het aantal neemt snel toe tot een winterpopulatie, die jaarlijks 15 - 25 exemplaren telt. Tussen begin maart en half april trekken de vogels weer zeer geleidelijk weg.

In de loop der tijd werden hier door Jan Wouters een aantal exemplaren gevangen en geringd. Dit leverde de volgende interessante terugmelding op:

- geringd op 31 januari 1981 in de Beerse Broek.
- Teruggemeld op 27 december 1981 uit Nachterstedt, Oost-Duitsland.



- AALSCHOLVER

De eerste waarneming uit het gebied heeft betrekking op 4 exemplaren die op 12-04-1953 neerstreken op het Goorven.

De Aalscholver is een regelmatige gast in het gebied, zowel bij de vennen van de Neterselse heide, als die van de Landschotse heide. Hoewel veel van de waarnemingen betrekking hebben op overtrekkende exemplaren, wordt de soort toch ook wel regelmatig pleisterend aangetroffen. Waarschijnlijk wegens gebrek aan geschikt voedsel is het verblijf dan over het algemeen van korte duur. Hierop bestaat één uitzondering:

- eind augustus 1984 tot half september: 1 ex. bij ven t.h.v. visvijvers
Landschot.

Dit exemplaar voedde zich voornamelijk met vis uit de nabije visvijvers.

- KUIFAALSCHOLVER

Van de Kuifaalscholver is 1 onbevestigde waarneming bekend:

Op 24-04-'79 zag Koos Venema 3 Aalscholwers bij het Goorven neerstrijken. Bij ideaal licht kreeg hij de vogels in het beeld van zijn celestron. Onder die omstandigheden kon hij gedurende lange tijd alle veldkenmerken van de Kuifaalscholver optimaal bekijken. Voor de beschrijving zie:

Vogelvaria "Kuifaalscholwers waargenomen in de Kempen"
De Blauwe Klauwier jaargang 6, nummer 1